

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: 16C/63/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4120210451
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 07. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Boris Šiška, PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2021:4120210451.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nitra, sudcom JUDr. Borisom Šiškom, PhD., v spore žalobkyne : U.. G. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom X. G. XXX, zastúpená : ADVOKÁT JUDr. PETER TIMKO spol. s r.o., so sídlom Pri parku 8, Maňa, IČO : 50 528 874, proti žalovanému: Slovenská republika - Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, so sídlom Štúrova 2, 812 85 Bratislava, IČO: 00 166 481, v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy 5.000 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobkyni sumu 4.500 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 4.500 eur od 18.12.2020 do zaplatenia a to do 30 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Vo zvyšku sa žaloba z a m i e t a .

III. Žalobkyni sa proti žalovanej p r i z n á v a nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyňa sa žalobou podanou na Okresný súd Nitra dňa 28.09.2020 domáhala náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 5000 eur, a to s poukazom na zákon č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej len zákon č. 514/2003 Z. z.). Poukázala na skutočnosť, že uznesením Okresného riaditeľstva PZ Nitra - odbor kriminálnej polície zo dňa 14.03.2013 č. k. ORP-1176/OEK-NR-2012 (ďalej len „policajné uznesenie“) jej bolo vznesené obvinenie pre podozrenie z prečinu podvodu podľa § 221 ods. 1 a ods. 2 Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že mala údajne vylákať od E. P. pôžičku v sume 12.000 eur na nákup výpočtovej techniky pre Základnú školu Pavla Dobšinského v Rimavskej Sobote (ďalej len „ZŠ Dobšinského“), čím ho údajne uviedla do omylu, pričom doposiaľ sa jej vrátila iba suma 8.400 eur, a tým mala E. P. spôsobiť priamu škodu v sume 3.600 eur. Napriek podanej sťažnosti proti policajnému uzneseniu trestné stíhanie pokračovalo ďalej a Okresná prokuratúra Nitra (č. k. 2 Pv 620/2012) podala na Okresný súd Nitra (ďalej len „okresný súd“) obžalobu. Okresný súd rozhodol trestným rozkazom zo dňa 24.10.2013 č. k. 2T/115/2013-206 (ďalej len „trestný rozkaz“), ktorým ju uznal za vinnú z obžalobného skutku, že na základe zmluvy o pôžičke zo dňa 09.07.2010 prevzala od E. P. údajne sumu 12.000 eur, pričom z tejto sumy jej E. P. údajne mal odovzdať v hotovosti sumu 2.000 eur dňa 09.07.2010 na Farskej ulici č. 46 v Nitre. Tieto peniaze (údajne 12.000 eur) si mala požičať na nákup výpočtovej techniky, ktorú následne údajne chcela dodať do ZŠ Dobšinského. Účelové viazanie pôžičky mala preukázať písomnou objednávkou č. 58/2010 zo dňa 01.06.2010, znejúcou na objednávateľa ZŠ Dobšinského a na dodávateľa KM COMPUTERS, s.r.o. ZŠ Dobšinského si však žiadnu techniku od KM COMPUTERS, s.r.o. neobjednala. Do dňa podania obžaloby nevrátila E. P. zvyšnú časť nesplatennej pôžičky, údajne 3.600 eur. Napriek podanému odporu proti trestnému rozkazu trestné stíhanie pokračovalo ďalej. Okresný súd ju rozsudkom zo dňa 26.09.2016 č.k. 2T/115/2013-521 (ďalej len „prvostupňový rozsudok“)

uznal za vinnú z obžalobného skutku. Až na základe podaného odvolania proti prvostupňovému rozsudku Krajský súd v Nitre (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom zo dňa 16.02.2017 č. k. 4To/4/2017-569 (ďalej len „odvolací rozsudok“), doručeným jej obhajcovi dňa 29.03.2017, zrušil prvostupňový rozsudok v celom rozsahu a oslobodil ju spod obžaloby v celom rozsahu, lebo nebolo dokázané, že sa stal obžalobný skutok. Až odvolacím rozsudkom pominuli účinky trestného stíhania proti jej osobe, ktoré považuje za nezákonné už od jeho začatia. Nad celým trestným stíhaním proti jej osobe vykonávali dozor orgány prokuratúry. Napriek tomu, že od začiatku trestného stíhania namietala jeho nezákonnosť, orgány prokuratúry odmietli zastaviť trestné stíhanie, ignorovali jej právnu obranu, podali proti nej obžalobu a nevzali ju späť. Dôrazne pripomenula, že dôvodom oslobodenia spod obžaloby bolo, že OBŽALOBNÝ SKUTOK SA NESTAL. Slovenská republika, za ktorú koná Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, musí niesť následky toho, že nezákonným trestným stíhaním došlo k protiprávnemu zásahu do práva na ochranu jej osobnosti. Dôsledkom zásahu je nemajetková ujma, ktorú z povahy veci nemožno reparovať uvedením do pôvodného stavu. Je možné jedine zmierniť následky tohto zásahu, cez poskytnutie primeranej peňažnej náhrady.

2. Žalovaná vo vyjadrení uviedla, že žalobu považuje za nedôvodnú. Podľa jej názoru extenzívnym výkladom zákona č. 514/2003 Z. z. bol judikatúrou prijatý záver, že z pohľadu nároku na náhradu škody má rovnaký význam ako zrušenie uznesenia o vznesení obvinenia pre nezákonnosť aj oslobodenie obžalovaného spod obžaloby, avšak uvedený záver nemôže byť prijatý absolútne a bezvýhradne. Za nesprávny úradný postup a za nezákonné rozhodnutie nemôže byť automaticky považované každé začatie trestného stíhania, resp. každé vznesenie obvinenia, ktoré nevedlo k právoplatnému odsúdeniu obvineného resp. obžalovaného, bez posúdenia a zohľadnenia osobitosti trestného prípadu. Nezákonnosť žiadneho rozhodnutia orgánov činných v trestnom konaní vydaného v prípravnom konaní a ani nesprávny úradný postup týchto orgánov nebol v predmetnej trestnej veci doteraz žiadnym príslušným orgánom konštatovaný. Naopak niet sporu o tom, že postup podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku bol dostatočne odôvodnený, keďže zistené skutočnosti jednoznačne odôvodňovali záver o spáchaní trestného činu. Vyšetrovatel" vzniesol obvinenie žalobkyni na základe dôkazov vykonaných po začatí trestného stíhania, ktoré s dostatočnou mierou odôvodňovali záver, že predmetný skutok sa stal, je trestným činom a z jeho spáchania bola dôvodne podozrivá U.. G. P.. Štát v danom prípade dôvodne uplatnil legitímne právo na vedenie trestného stíhania. Akékoľvek odškodnenie za konanie, ktoré bolo predmetom stíhania, a ktoré v čase trestného stíhania vykazovalo znaky podozrenia zo spáchania trestného činu, by bolo v rozpore s dobrými mravmi (§ 3 OZ), pretože je absurdné a spoločensky neakceptovateľné, aby štát zaplatil za to, že mal snahu objasniť protiprávne konanie. Preto ani názor, že štát automaticky nesie zodpovednosť za výsledok trestného konania nemožno akceptovať", pretože neprípustným extenzívnym spôsobom vykladá zodpovednosť štátu za nezákonné rozhodnutie, ktoré ale v tomto prípade absentuje. Napokon legitímny záujem štátu na vedení trestného stíhania proti konkrétnej osobe, ak je tu dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu, nemožno uprieť ani podľa rozhodovacej praxe ESLP (porovn. napr. rozsudok ESLP z 20.06.2013 vo veci Lavrechov vs. Česká republika). To, že bola obžalovaná právoplatne oslobodená spod obžaloby ešte automaticky neznamená, že vznesenie obvinenia žalobkyni bolo nezákonným rozhodnutím, prípadne zamietnutie sťažnosti proti uzneseniu o vznesení obvinenia prokurátorom bolo nesprávnym úradným postupom. V predmetnej veci žiadny orgán nekonštatoval, žeby uznesenie o vznesení obvinenia žalobkyni, resp. zamietnutie sťažnosti obvineného bolo nezákonné. Právoplatné uznesenie o vznesení obvinenia nikdy nebolo zrušené ani zmenené príslušným orgánom. Žalobkyňa nenapadla uznesenie o vznesení obvinenia ani mimoriadnym opravným prostriedkom podľa § 363 Trestného poriadku. To znamená, že pre úspešné uplatnenie nároku na náhradu škody absentuje právny titul. Vydaním uznesenia o vznesení obvinenia nedošlo k porušeniu základných zásad trestného konania vymedzených v § 2 Trestného poriadku, v zmysle ktorých pre vznesenie obvinenia podľa zákona postačuje, ak zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že bol spáchaný trestný čin, a že na podklade zistených skutočností je dostatočne odôvodnený záver, že tento čin mohol byť spáchaný určitou osobou, pričom preukázanie viny obvineného/obžalovaného je vecou následného dokazovania. V žiadnom prípade nemožno uznesenie o vznesení obvinenia považovať za svojvoľné. V tejto súvislosti poukázala na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 13.11.2013 č. k. ÚS 163/2013-50, z ktorého vyplýva, že uznesenie o vznesení obvinenia, na vydanie ktorého boli v čase jeho vydania splnené všetky zákonné predpoklady, nemožno bez ďalšieho považovať za nezákonné iba z dôvodu, že v čase jeho vydania existujúca pravdepodobnosť o spáchaní určitého skutku konkrétnou osobou sa neskôr z rôznych dôvodov nepotvrdila. Zhodne s týmto nálezom rozhodol aj ESLP vo veci Lavrechov proti českej republike (sťažnosť č. 57404/08), v ktorej poukázal na to, že skutočnosť, že bol sťažovateľ" v

prejednávanej veci zbavený obžaloby samo o sebe neznamená, že jeho trestné stíhanie bolo nezákonné alebo od začiatku vadné. Jediným meradlom opodstatnenosti priznania nároku na náhradu škody nemôže byť "automaticky len skutočnosť", že došlo k oslobodeniu spod obžaloby, pri posudzovaní treba vychádzať z konkrétnych skutočností, charakteristických pre jednotlivý prípad a náležite posúdiť, či dôvodom oslobodenia nebolo napríklad porušenie práv obvineného, porušenie ustanovení, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci alebo právo obhajoby. Poukázala na stanovisko Generálnej prokuratúry SR č. VI/4 Gc 47/20/1000-6 zo dňa 8.9.2020, s ktorým sa v celom rozsahu stotožnila. Okrem vyššie uvedenej argumentácie, že na uplatňovanie náhrady škody neexistuje v uvedenom prípade zákonný titul, uviedla, že žalobkyňa svoj nárok o nemajetkovú ujmu opiera o veľmi všeobecné tvrdenia, neuniesla v tomto smere dôkazné bremeno, nijako nepreukázala opodstatnenosť svojho nároku, argumentuje tým, že došlo k zásahu do práva na ochranu jej osobnosti. Výšku uplatňovanej nemajetkovej ujmy považovala za neprímerane vysokú, žalobkyňa nijako nepreukázala aké negatívne následky mu mali vzniknúť, čo do jej spoločenského a súkromného uplatnenia. Nepreukázala intenzitu, rozsah, trvanie nepriaznivých následkov voči jej osobe v nadväznosti na trestné stíhanie. Výšku uplatňovanej sumy považuje za neprímerane vysokú. Pri určovaní jej výšky by mal súd postupovať s prihliadnutím na rozsah odškodnenia v iných, prejednávanej veci, obdobných veciach. Napr. priznanie nemajetkovej ujmy vo výške 1.750 eur, kde trestné stíhanie za obzvlášť závažný zločin podvodu trvajúce 5 rokov bolo skončené oslobodzujúcim rozsudkom, kde však súd vzhľadom na veľmi vážne dôvody na priznanie nemajetkovej ujmy peňažnou formou, rozsudok Krajského súdu v Žiline zo dňa 15.6.2017, sp. zn. 9Co/114/2017. V tejto súvislosti poukázala na ustanovenie § 17 odsek 2 zákona č. 514/2003 Z. z. v zmysle, ktorého je peňažná satisfakcia upravená ako spôsob subsidiárneho odškodnenia. Teda prichádza do úvahy len vtedy, ak samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím. S poukazom na povahu veci (žalovaný tým nezľahčuje postavenie žalobkyne ako obvinenej v trestnom konaní) je toho názoru, že v uvedenej veci, ak súd uzná nárok žalobkyne, postačuje konštatovanie, že došlo k porušeniu práva. Žalobkyňa bola stíhaná na slobode, trest, ktorý hrozil nespočíval v nepodmienečnom odňatí slobody, v najhoršom prípade v treste odňatia slobody s podmieneným odkladom, alebo v peňažnom treste, či treste povinnej práce). Žalobkyňa namietala deň, od ktorého žalobca žiada, aby bol súdom úrok z omeškania priznaný. Je názoru, že v prípade nemajetkovej ujmy môže súd úrok z omeškania priznať žalobcovi (v súlade s doterajšou ustálenou rozhodovacou praxou súdov) najskôr odo dňa vydania rozhodnutia o priznaní nároku na nemajetkovú ujmu. Vznik, dôvodnosť a výšku vzniknutej nemajetkovej ujmy môže v zmysle kritérií uvedených v 3 ustanovení § 17 odsek 3 zákona č. 514/2003 Z.z. určiť iba súd na základe vykonaného dokazovania. Súd svojim rozhodnutím o nemajetkovej ujme zakladá záväzok, ktorý pred tým neexistoval. Úroky z omeškania sú predmetom samostatného peňažného záväzku medzi dlžníkom a veriteľom. Je to záväzok vedľajší (sú nedielnou súčasťou istiny), ktorý môže vzniknúť len ak medzi veriteľom a dlžníkom existuje iný peňažný záväzok ako záväzok hlavný (istina). Ak záväzok ako taký neexistuje, nie je možné úroky z omeškania priznať. V prípade, ak súd dospeje k záveru, že žaloba je v časti odôvodnená navrhla určenie dlhšej lehoty na plnenie z dôvodu, že prokuratúra ako štátny orgán je napojený na štátnu pokladnicu, v dôsledku čoho nie je možné objektívne plniť v lehote kratšej ako 30 dní.

3. Žalobkyňa v replike k vyjadreniu žalovanej k žalobe uviedla, že žalovaná sa per longum et latum snaží zbaviť zodpovednosti za následky nezákonného trestného stíhania, ktoré viedla a ktoré doviedla až pred Krajský súd v Nitre, ktorý žalobkyňu oslobodil spod obžaloby. Argumentačnou optikou žalovanej by znamenalo, že každý občan je povinný strpieť trestné stíhanie, ktoré má znaky nezákonnosti. Žalovaná pravdepodobne zabúda, že žalobkyňa bola spod obžaloby oslobodená preto, lebo obžalobný skutok sa nestal a nie preto, že obžalobný skutok nie je trestným činom. Ako príklad z ustálenej súdnej praxe v otázkach totožných s tunajšou súdnou vecou vyberáme rozsudok Krajského súdu v Nitre zo dňa 28.3.2019 č. k. 8Co/37/2019, v ktorom je po argumentačnej stránke presvedčivo zhrnuté, ako Okresný súd Nitra a Krajský súd v Nitre nazerali na obrannú argumentáciu žalovaného, ktorá je v podstate totožná s argumentáciou v tunajšej súdnej veci. Pasáže majúce dôležitý význam sú farebne vyznačené. Oba menované súdy sa pritom opierali o tam citovanú súdnu prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a Ústavného súdu Slovenskej republiky. Mechanizmus vzniku škody spôsobenej nezákonným trestným stíhaním je založený na pasivite orgánov prokuratúry, ktorá nevyužije kompetenciu zastaviť trestné stíhanie už v prípravnom konaní, ale podá obžalobu. Dozor nad trestným stíhaním žalobkyne vykonávali prokurátori, ktorých skúsenosti a erudícia museli byť dostatočné na to, aby rozpoznali, že skutok, pre ktorý je žalobkyňa stíhaná, sa nestal. Ak prokurátori túto okolnosť nechceli alebo nevedeli rozoznať, žalovaná za to musí niesť právnu zodpovednosť. Určujúcim meradlom na zistenie

(ne)zákonnosti trestného stíhania nie je spôsob, akým orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili nimi vnímané podozrenie, ale jedine to, či sa toto podozrenie potvrdilo. Už existencia nezákonného trestného stíhania sama o sebe je takou okolnosťou, z ktorej pri rozumnom úsudku možno vyvodit' zásah do osobnostnej sféry trestne stíhaného jednotlivca. Z povahy veci na každú osobu s bežnou emocionálnou citlivosťou pôsobí trestné stíhanie ako faktor: a) diskreditácie a spoločenskej dehonestácie; b) zhoršenia kvality života (rodinného aj pracovného); c) strachu z možného odňatia slobody; d) zakladajúci pocity sklúčenosti, úzkosti, smútku a skepse. Zásah do osobnostnej sféry sám osebe nepodlieha dôkazným pravidlám materiálneho sveta, lebo táto sféra je abstraktný právny pojem. Dôkazy sú v takom prípade len nepriamym nástrojom ako zistiť mieru následkov, ktoré vznikli v osobnostnej sfére jednotlivca v kauzálnej súvislosti s trestným stíhaním. Peňažná suma 5.000 eur, ktorú žalobkyňa žiada, vyjadruje len satisfakciu za nezákonné trestné stíhanie. Požadovaná suma nie je vyjadrením chamtivosti žalobkyne alebo jej snahy zbohatnúť na úkor štátu. Krajský súd v Nitre a Okresný súd Nitra (č. k. 8Co/37/2019) ustálili primeranú náhradu za nezákonné trestné stíhanie v sadzbe 3,28 eura denne. Trestné obvinenie bolo žalobkyňi vznesené dňa 14.3.2013. Písomne vyhotovený trestný odvolací (oslobodzujúci) rozsudok bol obhajcovi žalobkyne doručený dňa 29.03.2017 a až týmto dňom pominuli účinky trestného stíhania. Trestné stíhanie žalobkyne trvalo 1477 DNÍ. Z toho je zrejmé, že uplatnená suma náhrady za nemajetkovú ujmu sa nevymyká ustálenej súdnej praxi panujúcej v územnom obvode Krajského súdu v Nitre.

4. Žalovaná v duplike k replike žalobkyne poznamenala, že odkazuje na svoje vyjadrenie k žalobe. Zastáva názor podľa ktorého neexistuje rozhodnutie, ktoré bolo v trestnom konaní zmenené alebo zrušené a teda neexistuje právny titul na priznanie nároku na náhrady škody. Jedná sa o neprimeraný extenzívny výklad § 3 zákona č. 514/2003 Z. z. Poukázala na stanovisko Generálnej prokuratúry SR č. VI/4 GC47/20/1000-6 zo dňa 08.09.2020. Navrhla žalobu zamietnuť.

5. Súd na prejednanie veci nariadil pojednávanie, na ktoré sa dostavili strany sporu a právny zástupca žalobkyne. Právny zástupca žalobkyne vo svojom prednese na pojednávaní uviedol, že žalobkyňa bola v období, ktoré je vymedzené v žalobe trestne stíhaná za údajný podvod. V prípravnom konaní a neskôr aj v súdnom konaní vykonával obhajobu žalobkyne a už v týchto procesných fázach namietali nedôvodnosť trestného stíhania, čo však orgány činné v trestnom konaní najmä polícia a prokuratúra nebrali do úvahy. Žalobkyňa bola napokon oslobodená v celom rozsahu spod obžaloby, pričom pre účely tunajšieho civilného konania je mimoriadne podstatný dôvod, pre ktorý sa tak stalo. Žalobkyňa bola oslobodená z toho dôvodu, že obžalobný skutok sa nestal. Tvrdí, že orgány prokuratúry, predpokladá ich erudíciu a skúsenosti, nevyhnutne mohli a mali rozoznať, že skutok, pre ktorý vedú trestné stíhanie sa vôbec nestal. Z tohto aspektu vyvodil nezákonnosť trestného stíhania, ktoré už len samotnou existenciou vyvolalo protiprávny zásah do práva žalobkyne na ochranu osobnosti. Jeho klientka bola 4 roky orgánmi prokuratúry nespravodlivo kriminalizovaná a odmietol obrannú argumentáciu žalovanej, že občan sa má takémuto postupu pokorne podriaďiť a trpieť spoločenskú diskreditáciu svojej osoby. Obrannú argumentáciu žalovanej považuje za účelovú a z ľudského hľadiska si dovoľuje vyjadriť aj emocionálny výraz smutnú. Tento súdny spor by vôbec nemusel existovať, ak by žalovaná už v predbežnom prejednaní nároku čestne prevzala na seba zodpovednosť a zaplatila by žalobkyňi satisfakciu za zásah do jej osobnostnej sféry. Žalovaná to však odmieta a preto žalobkyňa nemala inú cestu než obrátiť sa na súd. Všetky obranné argumenty žalovanej sú dostatočne vyvrátené ustálenou rozhodovacou praxou nie len NSSR a Ústavného súdu, na ktorú poukázali v podanej replike zo dňa 10.03.2021, ale treba vziať do úvahy, že žaloba a najmä výška nároku je v plnom súlade aj s rozhodovacou praxou, ktorá panuje v úz. obvode KSNR. Rozhodnutie KSNR, ktoré predložili spolu s replikou je plne aplikovateľné aj na tunajšiu vec, v ničom sa skutkovo nevymyká tunajšej veci pričom KSNR v rozhodnutí veľmi precízne vysvetľuje mechanizmus vzniku nemajetkovej ujmy a potrebu jej náhrady. Rešpektovali dokonca aj KS ustálenú primeranú peňažnú náhradu, ktorú menovaný súd ustálil na približne 3,20 eura resp. 3,30 eura. Výpočet náhrady je uvedený v žalobe pričom je zrejmé, že nezákonné trestné stíhanie trvalo celkom 1477 dní. Pokiaľ ide o preukázanie samotného zásahu do osobnostnej sféry žalobkyne KS pripomína, že už samotná existencia tohto zásahu a najmä oslobodenie spod žaloby ipso facto zakladá dôvodnosť žaloby a v tejto súvislosti pripomenul, že osobnostná sféra ma imateriálnu povahu je to abstraktná právna kategória, vo vzťahu ku ktorej môžeme dedukovať mieru zásahu iba nepriamo napríklad prostredníctvom výsluchu žalobkyne a navrhnutých svedkov. Záverom však uviedol, že už samotné nezákonné trestné stíhanie, ktoré nemalo byť nikdy začaté kauzálne zakladá zásah, ktorý tvrdíme v žalobe, pretože každá osoba s bežnou emocionálnou citlivosťou vníma trestné stíhanie tak, že stíhanie ju spoločensky dehonestuje, zhoršuje to jej rodinný a pracovný život, stíhaná osoba sa

obáva o svoju osobu ak by bol uložený nepodmienečný trest a to všetko logicky vyvoláva pocity strachu, sklúčenosti, úzkosti, melanchólie a apatie.

6. Žalovaná (resp. jej zástupca) vo svojom prednese zotrvala v celom rozsahu na písomných podaniach, ktoré boli doručené súdu v predmetnej veci, ako aj stanoviska Generálnej prokuratúry. Napriek tomu, že je známa ustálená rozhodovacia prax súdov v obdobných veciach, je toho názoru, že napriek rozhodovacej súdnej praxi sa jedná o neprímeraný extenzívny výklad § 3 zákona č. 514/2003, nakoľko neexistuje také rozhodnutie, ktoré by bolo v trestnom konaní zmenené alebo zrušené a ktoré by bolo právnym titulom na základe ktorého by vznikol žalobkyňi nárok na náhradu škody. Prokuratúra v prípravnom konaní mala povinnosť objasniť a prešetriť predmetný trestný čin a dôkazy, ktoré boli produkované v prípravnom konaní a nasvedčovali dôvodnému záveru o vznesení obvinenia. Žalovaná poznamenala, že dôkazy produkované v prípravnom konaní a dôkazy, ktoré sú produkované na hlavnom pojednávaní majú z hľadiska prokuratúry, resp. rozhodnutia prokuratúry rozdielny záver nakoľko pri vznesení obvinenia postačuje odôvodnený záver, že osoba sa dopustila protiprávneho konania a už len v takomto prípade je prokurátor povinný podať žalobu. V ostatnom zotrvala na písomnom vyjadrení a s poukazom na neexistenciu právneho titulu, čiže nezákonného rozhodnutia, navrhla žalobu ako nedôvodnú zamietnuť. Žalovaná poznamenáva, že aj na samotnom hlavnom pojednávaní bola žalobkyňa uznaná 1. stupňovým súdom za vinnú a nedošlo ku žiadnemu konštatovaniu súdu, že by predmetná obžaloba bola nezákonná. V prípade, ak by bol súd opačného názoru a rozhodol by v tom smere, že uznesenie o vznesení obvinenia je rozhodnutím nezákonným a považuje ho za právny titul zakladajúci nárok žalobkyne na náhradu škody, žalovaná považuje navrhovanú výšku nemajetkovej ujmy za neprímerane vysokú. Nechce zľahčovať negatívnu skúsenosť, ktorú mala žalobkyňa s trestným konaním, avšak ohľadne dôkazov smerujúcich k výške nemajetkovej ujmy doposiaľ neboli okrem existencie uznesenia o vznesení obvinenia v tomto smere produkované žiadne iné dôkazy, ktoré by uvedenú výšku nemajetkovej ujmy odôvodňovali. V tejto súvislosti poukázala na to, že v prípade trestného konania sa jednalo o prečin. Žalobkyňa nebola väzobne stíhaná s poukazom na jej minulosť jej nehrozil nepodmienečný trest odňatia slobody. Z uvedených dôvodov sa javí výška náhrady ako neprímerane vysoká s poukazom na iné obdobné prípady z hľadiska rozhodovacej praxe v týchto veciach.

7. Žalobkyňa na pojednávaní uviedla, že v tej dobe, čo začalo trestné stíhanie to pociťovala ako veľmi nepríjemnú záležitosť, o to viac, že poškodený v trestnom konaní pán P. bol priateľ jej spolužiaka. Jej mama v tej dobe pracovala počas dôchodku ako učiteľka na základnej škole v Rimavskej Sobote, avšak v dôsledku trestného stíhania ju riaditeľ školy prinútil, aby podala výpoveď. V čase trestného stíhania pracovala, pretože bola zamestnaná, mala na starosti ekonomické veci - fakturáciu. V období od začiatku trestného stíhania sa zoznámila so svojim manželom (2013), pričom jej bolo nepríjemné vysvetľovať mu, že musí ísť na políciu z dôvodu prebiehajúceho trestného stíhania voči jej osobe. V roku 2014 otehotnela a napriek tomu sa zúčastňovala hlavných pojednávaní na OSNR, pretože to považovala za svoju povinnosť. Od roku 2014-2016 bola viac uzavretá do seba, hoci je veľmi spoločenský typ. Predtým chodievala do divadla, kina venovala sa svojim záľubám a záujmom. Pred jej priateľmi jej bolo nepríjemné spomínať skutočnosti ohľadne trestného stíhania. Počas trestného stíhania si iba urobila kurz jogy, ktorej sa venuje doposiaľ. Na pracovisku nepociťovala negatívny vplyv trestného stíhania, pretože zamestnávateľ jej umožnil účasť na úkonoch trestného konania, teda vedel o trestnom konaní. Trestné stíhanie malo však dopad na jej výkon v práci, pretože robila chyby, napríklad pri fakturácii poslala peniaze na zlé číslo účtu. Najhoršie to pociťovala jej mama, ktorá v dôsledku uvedeného trestného stíhania prišla o možnosť privyrobiť si ku svojmu dôchodku, ale riaditeľ školy, kde mama pracovala bol v tomto nekompromisný, nechcel aby na svojom mieste zotrvala. Túto skutočnosť jej však vyčítal brat, ale neskôr pochopil ako sa veci majú. V uvedenom období sa pohádala so svojim manželom a to kvôli účasti na hlavnom pojednávaní, pretože v uvedenej dobe mala malé dieťa, ktoré kojila. Kvôli hádke navštívila spolu s manželom aj psychologičku a snažili sa uvedené nezhody vyriešiť aj takouto formou. Zdravotné problémy v uvedenom období nemala tieto malo jej dieťa, ktoré sa narodilo s nedorotovanou obličkou.

8. Na doplňujúce otázky poznamenala, že na začiatku vzťahu s jej budúcim manželom mu skutočnosti ohľadom trestného stíhania vyrozprávala, pretože to považovala za nevyhnutné. Nevedela či s ňou z uvedených dôvodov aj ostane, pociťovala to ako hanbu. Najhoršia nočná mora bola pre ňu vysvetliť malému dieťaťu, že mama bola odsúdená. Toto v nej vyvolávalo pocity hanby a zúfalstva. V období trestného stíhania cca 2 roky stratila chuť vykonávať aj domáce práce, v dôsledku čoho manžel najal

pani, ktorá k nim chodila upratovať. Zabezpečovala iba nevyhnutnú starostlivosť o maloleté dieťa, pretože manžel chodil do práce. V dôsledku konania poškodeného pána P. jej mama prišla o prácu a to z dôvodu, že pán P. bol priamo za riaditeľom s nejakým zdrapom papiera, mal sa vyhrážať riaditeľovi. Riaditeľ vyriekol ako by súd nad ňou a jej mamou v tom zmysle, že je vinná zo spáchania skutku, ktorý sa jej kládol za vinu v tom čase. V zamestnaní boli voči nej maximálne ústretoví, chyby jej zamestnávateľ nevyčítal, nedostala ani žiadne napomenutie alebo disciplinárne konanie. Je z generácie, ktorá riešenie problémov prostredníctvom psychológa alebo psychiatra považuje za hanbu, preto tieto veci s nimi neriešila (okrem tej jednej návštevy psychológa).

9. V záverečnej reči právny zástupca žalobkyne uviedol, že vzhľadom na právny názor súdu, že základ nároku je daný nebude v záverečnej reči opakovať argumentáciu právneho základu. Čo sa týka výšky uplatneného nároku súd v predbežnom názore vyslovil sumu, ktorá je mierne nižšia, než žalobná suma, pričom podľa jeho názoru by sa malo v justícii vyvarovať neprimeranému formalizmu v tom smere, že budeme striktné počítat dennú sadzbu nemajetkovej ujmy a vynásobíme ju počtom dní trestného stíhania. Verejné dostupné sadzby, ktoré doteraz súdy vyslovili v iných obdobných veciach sú len základnou ideou, ale nepredstavujú normatívny vzorec, ktorý by bol pre tunajší súd záväzný. Najpodstatnejšie veci sa súd dozvedel z výsluchu žalobkyne a z neho vyplýva, že nezákonné trestné stíhanie nepochybne malo významnú mieru na jej partnerský vzťah, osobný život a pracovný život a zakladalo to aj obavy žalobkyne akým vzorom bude pre svoje očakávané dieťa. Všetky tieto okolnosti vo vzájomnej súvislosti zakladajú záver, že suma 5000 eur sa rapídny spôsobom nevymyká sumám priznaným v iných obdobných prípadoch pričom uplatnená suma je takmer totožná zo sadzbou, ktorú ustálil KSNR v konaní, na ktoré poukázali v replike. Mierne zvýšenie tejto sadzby podľa nášho názoru treba uplatniť aj z toho dôvodu, že v tamjšej veci bol obžalovaný oslobodený preto, lebo obžalobný skutok nebol trestným činom kým žalobkyňa bola oslobodená, preto lebo obžalobný skutok sa nestal. O to naliehavejšia sa javí potreba mierneho zvýšenia dennej sadzby náhrady za nemajetkovú ujmu. Záverom všeobecne uviedol, že osobnostná sféra fyz. osoby má výsostne imateriálnu podobu a neexistuje jednotný názor aká suma peňazí je spôsobilá vyvážiť alebo zmierniť protiprávny zásah do tejto sféry. Zdôraznil, že suma 5000 eur nie je prejavom chamtivosti na strane žalobkyne alebo jej túžby sa extrémne obohatiť. Žalobkyňa nie je verejne známa ani činná osoba a preto pri žalobnej sume racionálne uvážila, že nebude žiadať 10 000 eur ako by to mohli robiť verejne známe osoby. Z tohto dôvodu úctivo požiadal, aby súd korigoval svoj predbežný právny názor a priznal žalobkyni plnú sumu uplatnenú v žalobe. Pre prípad, že súd tak urobí uplatňuje si plnú náhradu trov konania.

10. Žalovaná (resp. jej zástupca) na pojednávaní poznamenal, že s poukazom na predbežný právny názor súdu v tejto veci sa vyjadrí k výške nemajetkovej ujmy. Primárne žalobu žiadajú zamietnuť a to z dôvodov, na ktoré už poukázali v písomných vyjadreniach. S poukazom na predbežný názor súdu považuje požadovanú výšku nemajetkovej ujmy s poukazom na dôkazy v tomto konaní za neprimeranú a to s prihliadnutím na to, že vykonaným dokazovaním bolo iba čiastočne preukázané kritérium osoby žalobcu ako poškodeného. Nebolo až tak závažne zasiahnuté do jej osobnej slobody nakoľko nebola väzobne stíhaná rovnako nebolo preukázané zhoršenie jej zdravotného stavu. Žalobkyňa bola stíhaná na slobode, trest ktorý jej hrozil nespočíval v odňatí slobody v danom prípade prichádzal do úvahy peňažný trest, prípadne iný alternatívny trest a to bolo v konečnom dôsledku aj v rozsudku súdu 1. stupňa, uložený trest povinnej práce. Žalovaná nemožne niesť zodpovednosť za prípadné chovania iných osôb vo vzťahu k žalobkyni a jej rodine resp. za negatívny postoj okolia nakoľko aj v trestnom konaní bola prezumpcia neviny. Z uvedených dôvodov považuje uplatňovanú výšku nemajetkovej ujmy za vysokú v prípade však, ak súd čo i len čiastočne rozhodne o priznaní nároku navrhujeme, aby žalovanej určil 30 dňovú lehotu na plnenie s poukazom na jej napojenie na štátnu pokladnicu. V danom prípade, ak súd určí úroky z omeškania žalovaná je toho názoru, že tieto by mali byť určené najskôr až od rozhodnutia súdu v tomto konaní. S poukazom na to, že predtým žiadny záväzok neexistoval medzi žalobcom a žalovanou.

11. Súd vykonal dokazovanie výsluchom žalobkyne, oboznámením sa s listinnými dôkazmi, predovšetkým oboznámením sa s obsahom spisu Okresného súdu Nitra, sp. zn. 2T/115/2013 z neho najmä uznesením o začatí trestného stíhania ČVS: ORP-XXXX/OEK-NR-2012 zo dňa 18.10.2012, uznesením o vznosení obvinenia ČVS: ORP-XXXX/OEK-NR-XXXX zo dňa 14.03.2013, uznesením Okresnej prokuratúry Nitra zo dňa 25.04.2013, obžalobou sp. zn. 2 Pv XXX/XXXX-XX zo dňa 30.09.2013, trestný rozkazom č. k. 2T/115/2013-206, rozsudkom Okresného súdu Nitra č. k. 2T/115/2013-521 zo dňa 26.09.2016, odvolaním, rozsudkom Krajského súdu v Nitre, č. k.

4To/4/2017-569 zo dňa 16.02.2017, žiadosťou o predbežné prerokovanie nároku, výsledkom o predbežnom prerokovaní nároku a zistil tento skutkový stav a právny stav :

12. Uznesením vyšetrovateľa PZ zo dňa 18.10.2012 bolo začaté trestné stíhanie vo veci prečinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona a uznesením zo dňa 14.03.2013, ČVS: ORP-XXXX/OEK-NR-XXXX bolo vznesené obvinenie voči žalobkyni za prečin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona na tom skutkovom základe že žalobkyňa mala na základe zmluvy o pôžičke zo dňa 09.07.2010 prevziať od E. P., nar. XX.XX.XXXX, sumu vo výške 12.000 eur, pričom sumu 2.000 eur jej odovzdal v uvedený deň v hotovosti v O. na I. ulici XX a sumu 10.000 eur jej zaslal dňa 21.07.2010 prostredníctvom bankového prevodu, uvedené finančné prostriedky si zapožičala na nákup výpočtovej techniky pre Základnú školu Pavla Dobšinského v Rimavskej Sobote, k zmluve doložila aj objednávku zo Základnej školy Pavla Dobšinského na nákup výpočtovej techniky od jej firmy KM Computers s.r.o. so sídlom Farská 46, Nitra, avšak podľa riaditeľa predmetnej základnej školy si žiadnu výpočtovú techniku od U.. G. M. neobjednal a do dňa podania obžaloby E. P. po viacerých urgenciách vrátila vo viacerých splátkach sumu 8.400,- eur, zvyšnú časť vo výške 3.600 eur neuhradila, čím E. P. mala spôsobiť škodu vo výške 3.600 eur. Proti uvedenému uzneseniu podala žalobkyňa prostredníctvom svojho obhajcu sťažnosť, ktorá bola prokurátorom Okresnej prokuratúry Nitra zamietnutá.

13. Dňa 30.09.2013 bola na Okresný súd Nitra podaná obžaloba, sp. zn. 2Pv 620/2012-18, na žalobkyňu ako obvinenú, s tým, že mala na základe zmluvy o pôžičke zo dňa 09.07.2010 prevziať od E. P., nar. XX.XX.XXXX, sumu vo výške 12.000 eur, pričom sumu 2.000 eur jej odovzdal v uvedený deň v hotovosti v Nitre na Farskej ulici 46 a sumu 10.000 eur jej zaslal dňa 21.07.2010 prostredníctvom bankového prevodu, uvedené finančné prostriedky si zapožičala na nákup výpočtovej techniky pre Základnú školu Pavla Dobšinského v Rimavskej Sobote, k zmluve doložila aj objednávku zo Základnej školy Pavla Dobšinského na nákup výpočtovej techniky od jej firmy KM Computers s.r.o. so sídlom Farská 46, Nitra, avšak podľa riaditeľa predmetnej základnej školy si žiadnu výpočtovú techniku od U.. G. M. neobjednal a do dňa podania obžaloby E. P. po viacerých urgenciách vrátila vo viacerých splátkach sumu 8.400,- eur, zvyšnú časť vo výške 3.600 eur neuhradila, čím E. P. mala spôsobiť škodu vo výške 3.600 eur.

14. Súd vo veci vydal dňa 24.10.2013 trestný rozkaz, č. k. 2T/115/2013-206, za skutok uvedený v obžalobe, pričom uložil žalobkyni trest povinnej práce vo výmere 90 hodín. Proti predmetnému trestnému rozkazu podala žalobkyňa prostredníctvom svojho obhajcu odpor.

15. Následne Okresný súd Nitra po vykonanom dokazovaní uznal žalobkyňu za vinnú na základe rozsudku, č. k. 2T/115/2013-521 zo dňa 26.09.2016 a uložil žalobkyni trest povinnej práce vo výmere 60 hodín. Proti uvedenému rozsudku podala žalobkyňa odvolanie prostredníctvom svojho obhajcu, pričom o odvolaní rozhodol rozsudkom Krajský súd v Nitre, č. k. 4To/4/2017-569 zo dňa 16.02.2017 tak, že žalobkyňu spod obžaloby oslobodil, pretože nebolo dokázané sa stal skutok, pre ktorý bola obžalovaná stíhaná.

16. Žiadosťou zo dňa 29.03.2020 žalobkyňa požiadala Generálnu prokuratúru Slovenskej republiky, ktorá koná v mene Slovenskej republiky o predbežné prerokovanie nároku na nemajetkovú ujmu vo výške 5000 eur, a to vzhľadom na skutočnosť, že rozsudkom odvolacieho súdu pominuli účinky trestného stíhania proti jej osobe, ktoré považuje za nezákonné od jeho začatia. Štát (Slovenská republika) musí niesť následky toho, že nezákonným trestným stíhaním zasiahol do osobnostnej sféry stíhaného občana a tým mu spôsobil nemajetkovú ujmu, ktorú z povahy veci nemožno reparovať uvedením do pôvodného stavu, ale cez primeranú peňažnú náhradu možno zmierniť následky tohto zásahu.

17. Žalovaná listom zo dňa 08.09.2020, ktorý bol adresovaný právnenému zástupcovi žalobkyni oznámila, že neboli splnené zákonné podmienky pre uspokojenie nároku žalobkyni na náhradu škody uplatnenej v žiadosti o predbežné prerokovanie nároku podľa § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z.

18. Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti toho zákona, pri výkone verejnej moci: a) nezákonným rozhodnutím, b) nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, c) rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, alebo d) nesprávnym úradným postupom.

19. Podľa § 4 ods. 1 písm. f) zákona č. 514/2003 Z. z. vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, ak škodu spôsobil štátny orgán podľa osobitného predpisu v občianskom súdnom konaní, v trestnom konaní alebo správnom konaní.

20. Podľa § 5 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej len zákon č. 514/2003 Z. z.), právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím má účastník konania, ktorému vznikla škoda v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní.

21. Podľa § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu.

22. Podľa § 15 ods. 1 zákon č. 514/2003 Z. z. nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len „žiadosť“) s príslušným orgánom podľa § 4 a 11.

23. Podľa § 16 ods. 4 veta prvá a druhá zákona č. 514/2003 Z.z. ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo uspokojí iba jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti alebo ak príslušný orgán písomne oznámi poškodenému, že neuspokojí jeho nárok na náhradu škody, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde. Pri uplatnení nároku na súde môže poškodený požadovať úhradu len v rozsahu nároku, ktorý bol predbežne prerokovaný, a z titulu, ktorý bol predbežne prerokovaný.

24. Podľa § 17 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

25. Podľa § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

26. Podľa § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z. výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote, d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

27. Podľa § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. (v znení účinnom od 01.01.2013), výška náhrady nemajetkovej ujmy priznaná podľa odseku 2 nemôže byť vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu.

28. Súd po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že žalobca je v časti dôvodná. Podľa § 4 ods. 1 písm. f) zákona č. 514/2003 Z. z. vo veci náhrady škody v tomto prípade koná v mene štátu Generálna prokuratúra SR a uvedenú skutočnosť žalovaný ani nerozporoval (aj keď nezákonným rozhodnutím je stále uznesenie o vznesení obvinenia, ktoré vydal príslušný policajt, v prípade, ak prokurátor podanú sťažnosť obvineného proti uzneseniu o vznesení obvinenia zamietne a následne podá obžalobu príslušnému súdu, zakladá tým oprávnenie Generálnej prokuratúry SR konať za štát). Súd ďalej konštatuje, že je splnený predpoklad na súdne prejednanie nároku stanovený v § 16 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z., teda žalobkyňa ako poškodená požiadala o predbežné prerokovanie nároku príslušný orgán, ktorý jej písomne oznámil, že neuspokojí jej nárok. Žalobkyňa si následne uplatnila nárok na súde voči štátu.

29. Súd skúmal základné predpoklady vzniku objektívnej zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú jeho orgánmi v konaní v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z., podľa ktorého musia byť súčasne splnené tri podmienky, a to: 1. nezákonné rozhodnutie alebo nesprávny úradný postup orgánu štátu; 2. existencia škody ako majetkovej ujmy vyjadriteľná v peniazoch, resp. nemajetkovej ujmy vzniknutej na osobnostných právach poškodeného; 3. príčinná súvislosť medzi škodou (nemajetkovou ujmov) a nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom. Podmienky zodpovednosti za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom sú stanovené kumulatívne, a v prípade nesplnenia čo i len jednej z nich, nie je daná táto zodpovednosť, pričom v právnej náuke a súdnej praxi sa uvádza, resp. zdôrazňuje, že je to žalobca, kto musí preukázať v občianskom konaní existenciu podmienok zodpovednosti žalovaného za škodu.

30. V konaní bolo zásadnou námietkou žalovaného, že v danom prípade neexistuje základ pre žalobu, a to nezákonné rozhodnutie policajta alebo prokurátora. Tvrdil, že ani jeden zo súdov neskonšatoval, že by niektorý z orgánov vydal nezákonné rozhodnutie, resp. postupoval v rozpore so zákonom a že jediným meradlom opodstatnenosti priznania nároku nemôže byť automaticky len skutočnosť, že došlo k oslobodeniu spod obžaloby. Súd sa s uvedeným názorom nestotožňuje. Z konštantnej rozhodovacej praxe všeobecných súdov vyplýva záver, že ak došlo k zastaveniu trestného stíhania alebo k oslobodeniu spod obžaloby, ako je tomu aj v prejednávacom prípade, treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody vychádzať z toho, že občan čin nespáchal a že trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti zákonnosti začatia vedenia trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania (porovnaj napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo 183/2009, 4Mcdo 15/2009, 3Cdo 194/2010). „Zmyslu a účelu § 6 ods. 1 veta prvá zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov zodpovedá interpretácia tohto ustanovenia, v zmysle ktorej rovnaké dôsledky ako zrušenie nezákonného uznesenia o začatí trestného stíhania a o vznesení obvinenia, má tiež rozhodnutie o zastavení trestného stíhania vydané z dôvodu, že sa nepotvrdil predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným. Ústavnoprávny základ nároku jednotlivca na náhradu škody v prípade trestného stíhania, ktoré bolo zastavené, treba hľadať nielen v čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, ale vo všeobecnej rovine predovšetkým v čl. 1 ods. 1 tohto základného zákona, teda v princípoch materiálneho právneho štátu. Ak má byť štát skutočne považovaný za materiálny právny štát, musí niesť objektívnu zodpovednosť za konanie svojich orgánov, ktorým priamo zasiahli do základných práv jednotlivca. Na jednej strane je povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní vyšetrovať a stíhať trestnú činnosť, na druhej strane sa štát nemôže zbaviť zodpovednosti za postup týchto orgánov, ak sa ich postup ukáže ako mylný, zasahujúci do základných práv. V takejto situácii nie je rozhodné, ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale to, či sa ich podozrenie v trestnom konaní potvrdilo.“ (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 18. augusta 2010 sp. zn. 4 MCdo 15/2009, publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát R 37/2014).

31. Ako konšatoval Najvyšší súd SR v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/156/2017 zo dňa 09.11.2017 (bod 23 rozhodnutia), prípadná rozdielnosť rozhodovania v otázke, ktorá je aj predmetom tohto konania, bola už prekonaná. V čase po rozhodnutí najvyššieho súdu sp. zn. 4 MCdo 15/2009 najvyšší súd nevydal rozhodnutie, ktoré by v porovnaní s týmto rozhodnutím bolo založené na odlišných právnych záveroch. Uvedená otázka bola najvyšším súdom posudzovaná v súlade so závermi vyjadrenými v uvedenom rozhodnutí napríklad v rozhodnutiach z 30. marca 2011 sp. zn. 3 Cdo 194/2010, z 30. januára 2011 sp. zn. 4 Cdo 54/2011, z 12. decembra 2012 sp. zn. 7 Cdo 145/2011, z 19. júna 2013 sp. zn. 7 Cdo 87/2012 a z 19. februára 2014 sp. zn. 7 MCdo 27/2012. Tieto rozhodnutia spočívajú na právnych záveroch zodpovedajúcich záverom ústavného súdu, ktorý v rozhodnutí zo 7. júla 2016 sp. zn. I. ÚS 320/2016 konšatoval, že „nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti (zákonnosti) začatia (vedenia) trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania“, a ktorý k tomu v ďalšej časti svojho rozhodnutia dodal, že „pre posúdenie nezákonnosti rozhodnutia, resp. postupu orgánu činného v trestnom konaní, nie je rozhodujúce, ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale to, či sa ich podozrenie v trestnom konaní potvrdilo. Ústavný súd konštatuje, že ak bolo trestné stíhanie konkrétnej osoby zastavené z dôvodu, že sa skutok, pre ktorý bolo vznesené obvinenie, nestal, že skutok nie je trestným činom, resp. že skutok nespáchal obvinený, uznesenie, ktorým bolo obvinenému obvinenie vznesené a tiež aj záväzný pokyn prokurátora na

vznesenie obvinenia (ak bolo obvinenie vznesené na základe pokynu prokurátora) sú vždy nezákonné, zasahujúce do základných práv jednotlivca“. Od publikovania judikátu R 37/2014 sa rozhodovacia prax najvyššieho súdu ustálila (nie je rozdielna) v tom, že vtedy, keď došlo k zastaveniu trestného stíhania alebo k oslobodeniu spod obžaloby (prejednávany prípad), treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody vychádzať z toho, že občan čin nespáchal a že trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté.

32. Zákon č. 514/2003 Z. z. zakladá objektívnu zodpovednosť štátu, ktorej sa nemožno zbaviť, t. j. bez ohľadu na akékoľvek zavinenie (žalovaný totiž poukazuje na neporušenie zásad trestného konania, resp. na neporušenie zákona v čase vznesenia obvinenia, čo je v danom prípade irelevantné). Neposudzuje sa teda správnosť rozhodnutia orgánu štátu z hľadiska, či pri rozhodovaní porušil právnu povinnosť a škodu zaviniť. Napriek argumentom žalovanej o zákonomnom priebehu prípravného konania, tieto vzhľadom na závery uvedené vyššie nevylučujú zodpovednosť štátu, ak bol žalobca spod žaloby oslobodený. Z hľadiska zodpovednosti štátu za škodu má ten, kto bol oslobodený spod obžaloby, právo na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia, takéto právo by nemal iba vtedy, ak by si vznesenie obvinenia zaviniť sám, bol spod obžaloby oslobodený len preto, že nie je za trestný čin trestne zodpovedný, resp., že mu bola udelená milosť alebo, že trestný čin bol amnestovaný (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo 64/2008).

33. V tejto súvislosti súd poukazuje na skutočnosť, že každé trestné stíhanie negatívne ovplyvňuje spoločenský, pracovný a osobný život stíhaného, a to bez ohľadu na jeho výsledok, teda aj je spôsobilé bez ďalšieho vyvolať vznik nemajetkovej ujmy najmä v takom prípade, ak sa preukáže, že bolo od začiatku nezákonné; ide o zodpovednosť absolútne objektívnu a za výsledok trestného konania vo veci samej, čím je založená zodpovednosť štátu za škodu obvineného spôsobenú uznesením o vznesení obvinenia (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 27. augusta 2019, sp. zn. 4Cdo/125/2019).

34. Je teda možné uzavrieť, že žalobcovi vznikol nárok na náhradu škody v zmysle § 3 ods. 1 a 2 zákona č. 514/2003 Z. z., keďže oslobodením spod obžaloby sa uznesenia o vznesení obvinenia voči žalobcovi stali nezákonným.

35. Keďže súd, vzhľadom na vyššie uvedenú argumentáciu dospel k nepochybnej skutočnosti o tom, že základ nároku je v prejednávanej veci celkom určite daný, zameril následne svoju pozornosť na žalobkyňou uplatnený nárok náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 5000 eur, z toho pohľadu, či je takto uplatnený nárok primeraný, zodpovedajúci ujme, ktorá vznikla v príčinnej súvislosti s nezákonným vedením trestného stíhania dovtedy bezúhonnej žalobkyne, ktorá vo svojom živote prišla prvýkrát do priameho stretu s Trestným zákonom (keďže z pripojeného trestného spisu Okresného súdu Nitra, sp. zn. 2T/115/2013 je celkom zrejmé, že bola bezúhonnou osobou, bez zápisu v odpise registra trestov). Súd v tomto kontexte nemôže opomenúť ani rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, podľa ktorého všeobecné súdy disponujú pri rozhodovaní o výške náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch za vedenie trestného stíhania širokou mierou uváženia a ich úvahy nemožno limitovať mechanickým porovnávaním odškodňovania iných prípadov upravených v iných právnych normách. Je to tak jednak preto, že vždy v týchto prípadoch je nevyhnutné vychádzať z osobitných okolností vecí, a jednak preto, že v prípade mechanického prenášania limitov právnej úpravy iných prípadov odškodnenia by to muselo znamenať predchádzajúce posúdenie tam stanovenej výšky odškodnenia z hľadiska spoločenskej spravodlivosti nemožno limitovať výšku náhrady nemajetkovej ujmy za trestné stíhanie porovnávaním odškodňovania bolesti či obetí trestných činov, pokiaľ všeobecnému súdu nepatrí právomoc posúdiť takúto zákonnú úpravu z hľadiska spoločenskej spravodlivosti (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 29.10.2019, sp. zn. 8Cdo/134/2019).

36. Pri odškodňovaní nemajetkovej ujmy za nezákonné trestné stíhanie každej fyzickej osoby súdcom nesvedčí bagatelizovanie závažnosti ujmy priznávaním neprimerane nízkych, resp. žiadnych náhrad; také rozhodovanie treba považovať za obchádzanie zákona i jeho účelu a pôsobí mnohokrát veľmi cynicky, bez citu pre elementárnu spravodlivosť, alebo absencie postupu podľa pravidla, podľa ktorého „nerob druhému to, čo nechceš, aby robili tebe“. Za situácie, kedy žalobca nie je schopný presne určiť a preukázať výšku škody spôsobenú nezákonným rozhodnutím, pričom však preukáže a odôvodní, že mu taká škoda vznikla, nemôže odvolací súd rozhodnúť, že mu preto škoda nebude vôbec priznaná, alebo že medzi protiprávnym konaním žalovaného a vzniknutou škodou nie je príčinná súvislosť. V takejto

situácii má určiť výšku vzniknutej škody podľa spravodlivého uváženia a jednotlivých okolností prípadu (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 27. augusta 2019, sp. zn. 4Cdo/125/2019).

37. Výšku priznanej nemajetkovej ujmy určuje súd voľnou úvahou. Určenie výšky nemajetkovej ujmy má byť (vzhľadom na okolnosti konkrétneho prípadu) v súlade s požiadavkou spravodlivosti. Súd musí mať preukázanú najmä skutočnosť, pre ktorú dospel k záveru, že zadosťučinenie podľa prvého odseku ustanovenia § 17 citovaného zákona nie je postačujúce, predovšetkým z hľadiska intenzity, trvania a rozsahu nepriaznivých následkov vzniknutých žalobcovi vzhľadom na jeho postavenie v rodine a spoločnosti a podobne (viď aj RČ 21/1995) (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 12.12.2012, sp. zn. 7 Cdo 145/2011). Náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch by mala byť určovaná práve s ohľadom na mieru negatívneho ovplyvnenia psychickej sféry jednotlivca. Hodné odškodnenia je totiž práve (duševné) utrpenie, ktoré nevinný obvinený prežil v priebehu trestného stíhania či väzby. Následky pre osobnosť totiž obvineného, spôsobené vedením trestného stíhania skončeného inak než právoplatným oslobodením, vznikajú bez ohľadu na to, či sa o týchto okolnostiach dozvie spoločnosť.

38. V danom prípade trvalo trestné stíhanie žalobkyne od 14.03.2013 (odkedy bolo proti jej osobe vznesené obvinenie) do 16.02.2017 (vyhlásenie oslobodzujúceho rozsudku Krajským súdom v Nitre), teda celkom 1436 dní, čo sú takmer 4 roky (nie 1477 dní). V tejto súvislosti je podľa názoru súdu nesprávny výklad právneho zástupcu žalobkyne, podľa ktorého účinky trestného stíhania pominuli až dňa 29.03.2017 (momentom doručenia oslobodzujúceho rozsudku Krajského súdu v Nitre ako súdu odvolacieho) a to z jediného pragmatického dôvodu, ktorého podstata vyplýva priamo z Trestného poriadku a síce, že rozsudok je právoplatný aj vykonateľný, ak proti nemu zákon nepripúšťa odvolanie (§ 183 ods. 1 písmeno a) Trestného poriadku), v čom sa tento trestný kódex líši od Civilného sporového poriadku, kde nastáva právoplatnosť v prípade rozhodnutia, proti ktorému nie je prípustné odvolanie až momentom doručenia rozhodnutia poslednému z účastníkov alebo strane konania.

39. Čo sa týka žalobkyňou uplatnenej výšky náhrady nemajetkovej ujmy, právny zástupca žalobkyne poukázal na rozhodovaciu prax Krajského súdu v Nitre, konkrétne s akcentom na rozhodnutie Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 8Co/37/2019 zo dňa 28.03.2019, ktorý sa venoval adekvátne ustálenej výške nemajetkovej ujmy na rok (1200 eur), a z toho pripadajúci podiel na každý deň trestného stíhania (3,28 eura). V záverečnej reči právny zástupca reagoval na predbežný právny názor súdu, ktorý vyslovil ešte pred vykonaním výsluchu žalobkyne, a síce, že by sa súdy mali vyvarovať prílišnému formalizmu ohľadne striktného stanovenia výšky dennej sadzby nemajetkovej ujmy, následnej vynásobenej počtom dní trestného stíhania. V tomto kontexte musí súd paradoxne konštatovať, že sám právny zástupca žalobkyne poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Nitre, ktoré reagovalo na závery súdu prvej inštancie ohľadne ustálenia dennej sadzby nemajetkovej ujmy, pričom následne upriamoval pozornosť súdu, aby tento nebol príliš formálny pri ustálení výšky náhrady nemajetkovej ujmy v samotnom rozhodnutí počítaním nemajetkovej ujmy pripadajúcej na 1 deň trestného stíhania. Súd sa čiastočne stotožňuje s argumentáciou právneho zástupcu žalobkyne v tejto časti (hoci si právny zástupca mierne protirečil), pretože súčasný trend súdov skutočne smeruje k odmietaniu prílišného formalizmu, avšak v neposlednom rade dopŕňa, že v súčasnej dobe neexistuje normatívny vzorec na stanovenia adekvátnej a primeranej výšky náhrady nemajetkovej ujmy. Pokiaľ neexistujú materiálne merateľné kritéria pre numerické vyčíslenie nemajetkovej ujmy, musí súdna prax reagovať na takýto stav a prostredníctvom svojej rozhodovacej činnosti pokúsiť sa stanoviť výšku nemajetkovej ujmy aj prostredníctvom výšky nemajetkovej ujmy, pripadajúcej napríklad na 1 rok nezákonného trestného stíhania. Už aj Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatoval, že všeobecné súdy v tejto oblasti disponujú širokou mierou voľnej úvahy, zohľadňujúc osobitú špecifiku každého jedného prípadu, kde sa jednotlivé okolnosti týchto prípadov líšia, nielen povahou vzniknutej ujmy poškodenej osoby, subjektívneho pociťovania takto vzniknutej ujmy, okolnosťami trestného stíhania, ako aj charakterom skutku a právnej kvalifikácie skutku. V naznačenom kontexte, súd poznamenáva, že mu je známa rozhodovacia činnosť Krajského súdu v Nitre a to v prípadoch náhrady nemajetkovej ujmy vzniknutej nezákonným trestným stíhaním. Táto však nie je jednotná ohľadne stanovovania výšky náhrady nemajetkovej ujmy, keďže ako súd zdôraznil vyššie, tento disponuje širokou mierou voľnej úvahy, ktorú však musí odôvodniť v rozhodnutí vo veci samej podľa okolností každého jedného prípadu.

40. K samotnej výške uplatnenej náhrady nemajetkovej ujmy súd uvádza nasledovné. Výška nemajetkovej ujmy nemôže byť okrem toho neprimeraná a musí zohľadňovať aj iné právne predpisy upravujúce odškodnenie, judikatúru ústavného súdu a EŠLP (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 24. júla

2018 sp. zn. 3Cdo/19/2018). Zákonom č. 412/2012 Z.z., ktorým bolo novelizované ustanovenie § 17 ods. 4 zákona o zodpovednosti za škodu s účinnosťou od 01.01.2013 bol okrem stanovený maximálny limit výšky náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím, pričom ani tento zákon nič nemení na predchádzajúcom konštatovaní súdu, že táto výška má byť primeraná. S prihliadnutím na to, že v konaní bolo preukázané kritérium osoby žalobkyne ako poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, ale nebola preukázaná taká ujma a následky v súkromnom živote a spoločenskom uplatnení žalobcu, ktorú by súd hodnotil veľmi závažnú, pretože žalobkyni nebolo zasiahnuté do jeho osobnej slobody väzbou, neboli mu spôsobené žiadne telesné zranenia, nebolo preukázané zhoršenie jej zdravotného stavu alebo stavu jeho rodinných príslušníkov, preto súd považoval žalobu v časti o nahradenie nemajetkovej ujmy vo výške 5000 eur čiastočne ako nedôvodnú.

41. Žalobkyňa požaduje náhradu nemajetkovej ujmy vo vzťahu k nezákonnému rozhodnutiu (uzneseniu o vznesení obvinenia) ako aj vo vzťahu na samotné trestné stíhanie, ktoré trvalo takmer 4 roky s uvedením, že samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením, a preto sa domáha aj nemajetkovej ujmy v peniazoch (5000 eur). Vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že samostatné konštatovanie porušenia práva nezákonným rozhodnutím štátu vedením trestného stíhania voči žalobkyni nie je dostatočným zadosťučinením a je dôvodné priznanie nemajetkovej ujmy. V konkrétnom prípade súd prihliadal na samotnú povahu a charakter, ako aj okolnosti trestného stíhania vedeného proti žalobkyni pre prečin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku, ako aj dĺžku trestného stíhania. Súd pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy mal na zreteli aj rozhodovacia činnosť Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý už judikoval, že súdom nesvedčí bagatelizovanie závažnosti ujmy priznávaním neprímerane nízkych, resp. žiadnych náhrad. Z vykonaného dokazovania, predovšetkým z výsluchu žalobkyne vyplynulo, že žalobkyňa, ktorá bola predtým bezúhonná, teda nebola trestne stíhaná, značne negatívne prežívala trestné stíhanie, čo vyústilo aj do takej situácie, že sa izolovala od spoločnosti, hoci sa sama považuje za veľmi spoločenskú osobu. Žalobkyňa sa počas trestného stíhania nevenovala svojím záľubám a záujmom, keďže z jej výsluchu vyplynulo, že si urobila iba kurz jogy, z čoho celkom preukázateľne rezultuje určitý strach zo stigmatizácie spoločnosťou jej známymi a priateľmi. Osoba žalobkyne, ktorá je podľa jej názoru extrovertný typ takýto zásah pociťovala emočne negatívne, keďže vedenie trestného stíhania spôsobilo, že dočasne zanevrela na svoj pomerne aktívny spôsob života. Súd okrem toho poznamenáva, že osoba, ktorá nedisponuje právnickým vzdelaním, ani predchádzajúcimi skúsenosťami s trestným stíhaním nemôže predpokladať, že jej bude hroziť len alternatívny trest, čiže trest nespojený s odňatím osobnej slobody. Obava z výsledku z trestného stíhania určite predstavuje taký zásah do života stíhanej osoby, ktorý ovplyvní nielen samotnú stíhanú osobu, ale aj jej rodinu, a to na dlhé roky, ak nie aj na celý život. Vedenie trestného stíhania negatívne ovplyvnilo aj matku žalobkyne, ktorá prišla o možnosť si privyrobit' na dôchodku, keďže skutočnosť o trestnom stíhaní sa dozvedel riaditeľ školy na ktorej pôsobila. Vedenie trestného stíhania malo dosah aj na pokojný rodinný život žalobkyne, ktorá sa v dôsledku účasti na nariadenom termín hlavného pojednávania pohádala s manželom, ktorú situáciu riešila aj prostredníctvom psychológa. Osoba žalobkyne aj v dôsledku trestného stíhania stratila počas trestného stíhania záujem vykonávať domáce práce, čo malo za následok, že na tieto práce si žalobkyňa a jej manžel najali pani, ktorá tieto práce vykonávala. Negatívny emočný stres z trestného stíhania u žalobkyne spôsobil, že po narodení dieťaťa zabezpečovala iba nevyhnutnú starostlivosť o maloleté dieťa, pretože manžel chodil do práce. Samotné trestné stíhanie ovplyvnilo kvalitu života žalobkyne aj v pracovnom živote, keďže strach z neistej budúcnosti mal vplyv na jej pracovný výkon, pri ktorom sa často mýlila pri fakturácií, robila chyby v práci, čo je dôsledkom narušenej koncentrácie z hrozby možného odňatia slobody z pozície osoby obvinenej alebo obžalovanej. Je celkom prirodzené, že osoba voči ktorej sa vedie trestné stíhanie takúto skutočnosť racionálne považuje za ponížujúcu v očiach spoločnosti, bez ohľadu na to, či jej hrozil trest alternatívny, či už peňažný trest alebo trest povinnej práce. Už zo samotnej podstaty trestného stíhania vyplýva, že už len jeho existencia podstatným spôsobom znižuje kredit stíhanej osoby v očiach spoločnosti.

42. Súd na základe vyššie uvedených skutočností dospel k záveru, že priznaná výška náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 4.500 eur neporušuje princíp primeranosti k iným odškodneniam, zohľadňuje osobitosť daného prípadu, nevytvára priestor na obohatenie sa žalobkyne, ale znamená pre ňu spravodlivé zadosťučinenie, pretože je primeraná intenzite ujmy danej dĺžkou trvania zásahu v oblasti profesijnej, rodinnej a spoločenskej s prihliadnutím na osobu žalobkyne, jej doterajší život, závažnosť vzniknutej ujmy a okolností, za ktorých k nej došlo, keď žalobkyňa v najproduktívnejšom období svojho pracovného a rodinného života de facto stratila záujem o okolitý svet, čo však bolo pre

žalobkyňu ako mladú osobu počas najlepších rokov života psychicky veľmi náročné, osobitne v situácií, keď sa snažila s danou situáciou vyrovnáť sama. Súd ešte nevyhnutne poznamenáva, že na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že výška náhrady nemajetkovej ujmy 4500 eur, za 1436 dní trestného stíhania (t. j. 3,13 eura na deň) zohľadňuje aj aktuálnu rozhodovaciu prax, osobitne berúc na vedomie vyššie prezentované rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý judikoval potrebu priznávať výšku náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá nie je obchádzaním zákona alebo nemožno v nej vidieť určité bagatelizovanie vzniknutej ujmy. Súd nespochybňuje právny názor žalovanej ohľadne priznávania nižších výšok náhrady nemajetkovej ujmy v obdobných veciach alebo v sporoch, avšak v zmysle najnovšej rozhodovacej praxe je celkom zrejmy posun alebo určité novoty v uhle pohľadu na otázku priznávania primeranej a adekvátnej náhrady nemajetkovej ujmy. V tomto smere súd musí zohľadniť nielen vykonané dokazovanie, osobitosti každého prípadu, ale v neposlednom rade aj atribút spravodlivosti ako inherentnej súčasťou každého súdneho rozhodnutia. Vo zvyšnej časti (nad rámec súdom priznanej výšky náhrady nemajetkovej ujmy) súd žalobu zamietol, pretože dospel k záveru, že súdom priznaná výška náhrady nemajetkovej ujmy zohľadnila všetky potrebné skutočnosti pre náležité rozhodnutie súdu.

43. Žalobkyňa sa voči žalovanej domáhala tiež nároku na zaplatenie úrokov z omeškania, ktoré žiadala priznať v sadzbe vo výške 5 % ročne počnúc dňom 30.03.2020 do zaplatenia. V prvom rade sa súd zaoberal otázkou, či žalobkyňa môže požadovať úroky z omeškania, ak sa jedná o prípad náhrady nemajetkovej ujmy. Súd dospel k záveru, že takýto nárok žalobkyne patrí a to aj s poukazom na nález Ústavného súdu Českej republiky, sp. zn. II. ÚS 2149/2017 zo dňa 10.12.2019, podľa ktorého v aj v konaní o nahradenie nemajetkovej ujmy a v konaní o ochranu osobnosti (práv na život) patria žalobcom aj úroky z omeškania. Vzhľadom na takýto podstatný posun v rozhodovacej praxi možno očakávať aj judikovanie predmetnej skutočnosti v podmienkach Slovenskej republiky, hoci v súdnej praxi čiastočne (nie však konštantne) panuje zhoda na tom, že závery rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 6Cdo/185/2011 nie sú prekonané, s čím sa súd nestotožňuje, preto bez pochyb uzaviera, že žalobkyňa má nárok na úroky z omeškania aj v prípade náhrady nemajetkovej ujmy. Súd sa však nestotožnil s návrhom žalobkyne, aby jej súd priznal úroky z omeškania odo dňa nasledujúceho po doručení žiadosti o predbežné prerokovanie nároku, ergo stanovil začiatok omeškania prvý deň po doručení takejto žiadosti žalovanej. Podľa názoru súdu, pokiaľ žalobkyňa osobitne nevyzvala žalovanú na plnenie pred podaním žaloby do určitého času, ktorým by zároveň stanovila aj jej možné omeškание v prípade, ak by neplnila, je namieste aplikovať ustanovenie § 563 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého, ak čas splnenia nie je dohodnutý, ustanovený právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, je dlžník povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadala. Podľa názoru súdu v posudzovanom prípade splatnosť nároku nastala prvý deň potom, čo bol žalovaný vyzvaný na plnenie. Pokiaľ žalobkyňa pred podaním žaloby na súd žalovanú k plneniu nevyzvala, povinnosť plniť žalovanej vzniká až odo dňa nasledujúceho po dni, kedy bola žalovanej žaloba doručená. Žalovanej bola žaloba doručená dňa 17.12.2020, v dôsledku čoho povinnosť žalovanej nárok žalobkyne uspokojiť jej vznikla až dňa 18.12.2020. Žalovaná tento nárok neuspokojila, preto sa dňom nasledujúcim, teda dňom 18.12.2020 dostala do omeškania s peňažným plnením, s ktorým bola žalovaná voči žalobkyne od uvedenej doby v omeškani. Žalobkyňa si nárok na zaplatenie úrokov z omeškania vyčíslila v zákonom stanovenej sadzbe s poukazom na ustanovenia § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., preto povinnosť platiť úroky z omeškania z dlžnej sumy vznikla žalovanej až dňa 18.12.2020. Na základe uvedeného súd priznal žalobkyne nemajetkovú ujmu vo výške 4500 eur, pričom uložil žalovanej povinnosť, aby sumu 4.500 eur spolu s priznaným úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 4500 eur od 18.12.2020 do zaplatenia zaplatila žalobkyne do 30 dní od právoplatnosti rozsudku a to aj vzhľadom na návrh žalovanej ohľadne určenia dlhšej lehoty na plnenie, čo považoval súd za odôvodnenú požiadavku, ktorá žiadnym spôsobom negatívne nezasiahne a nepoškodí osobu žalobkyne. Súd vo zvyšku s poukazom na všetky uvádzané skutočnosti zamietol.

44. Súd zamietol návrhy na doplnenie dokazovania a to výsluchom svedkov (navrhnutých v replike - manžela a matky žalobkyne), pretože mal v konaní dostatočne preukázané, že nárok je daný, a z výsluchu samotnej žalobkyne dostatočne zistil, ako sama subjektívne pociťovala vedenie trestného stíhania proti jej osobe. Podľa názoru súdu, v tomto type konania je v prvom rade potrebné zistiť, aký malo vplyv trestné stíhanie na osobu poškodenej žalobkyne a v prípade, ak by dostatočne neozrejmla skutočnosti, ktoré sú potrebné pre rozhodnutie vo veci, až potom by bolo potrebné vypočítať aj jej blízke osoby. Žalobkyňa dostatočne, pomerne podrobne a vecne ozrejmla dôsledky nezákonného trestného stíhania voči jej osobe, z ktorého dôvodu by výsluch svedkov, osobitne matky žalobkyne náhľad súdu

ani jeho právny názor neovplyvnili. Podľa názoru súdu, ani výsluch manžela žalobkyne nebol potrebný, keďže žalobkyňa postačujúco ozrejmla súdu aj vplyv na jej najbližšiu rodinu, t. j. manžela, čo z hľadiska kvalitatívneho zistenia skutkového stavu vytvorilo dostatočný podklad pre realizáciu aj tak širokej voľnej úvahy súdu ohľadne stanovenia výšky nemajetkovej ujmy. Čo sa týka návrhu žalobcu ohľadne doplnenia dokazovania vyžiadanim výpisu registra trestov (právny zástupca mal zrejme na mysli odpis registra trestov verejnosti neprístupný), tento nepovažoval za dôkazný ani za potrebný, ani za nevyhnutný pre zistenie, že žalobkyňa vedie riadny občiansky život, pretože takáto skutočnosť v konaní nebola nijakým spôsobom spochybnená. Osobitne, tento druh dôkazu by nemal ani relevanciu v predmetnej veci, pretože z pripojeného trestného spisu je evidentné, že žalobkyňa bola bezúhonnou osobou v čase začatia, ako aj v čase skončenia trestného stíhania, pričom takýto dôkaz by bol bezpredmetný, pretože by sa tým zistila skutočnosť, ktorá už bola stranám konania známa už v čase začatia konania.

45. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku, v zmysle ktorého súd prizná strane náhradu trov podľa pomeru jej úspechu vo veci. Žalobca bol v konaní plne úspešný v časti náhrady škody ako aj v základe nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, preto mu súd priznal voči žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Základom pre určenie výšky trov konania v časti nemajetkovej ujmy bude priznaná suma nároku.

46. Je potrebné uviesť, že Civilný sporový poriadok nemá ustanovenie obdobné ustanoveniu § 142 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (možnosť priznania plnej náhrady trov konania, ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu). Zásadu úspechu vo veci treba uplatniť však aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu (sudcovské právo) alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nemožno ho totiž ad absurdum zaťažovať procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu. Priznanie plnej náhrady trov konania je v tomto prípade zdôvodniteľné cez interpretáciu pojmu „úspech vo veci“ (§ 255 CSP), keďže ten sa skúma čo do právneho základu a nie čo do výšky priznaného nároku. Žalobcu je nevyhnutné považovať za plne procesne úspešného, ak mal plný úspech čo do základu uplatneného nároku a súčasne výška plnenia vyplývajúca z tohto jeho procesného úspechu závisela od úvahy súdu. Pokiaľ teda žalobca bol v predmetnej veci v časti týkajúcej sa náhrady nemajetkovej ujmy v základe úspešný, je treba priznať v tejto časti úspech žalobcovi v plnom rozsahu. Takýto záver posúdil Ústavný súd SR ako ústavne konformný a udržateľný (uznesenie IV. ÚS 71/2019-12 zo dňa 07.02.2019). Obdobne nárok na náhradu trov konania posudzoval aj Krajský súd v Nitre (uznesenie č.k. 25Co/148/2018-1266 zo dňa 30.01.2019, č. k. 9Co/267/2018-307 zo dňa 29.11.2018).

47. V zmysle § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomu rozsudku je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom Okresného súdu Nitra na Krajský súd v Nitre. (§ 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a spisová značka tohto konania. (§ 127 ods. 1 a ods. 2 CSP) V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). (§ 363 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. (§ 364 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že a) neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. (§ 365 ods. 1 CSP)

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.(§ 365 ods. 2 CSP)

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. (§ 365 ods. 3 CSP)

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o exekútoroch a exekučnej činnosti v platnom znení.